

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

LOs yttrande över Remiss angående Europeiska kommissionens paket med förslag till en reform av EUs ekonomiska styrning

Sammanfattning LOs remissvar

- LO välkomnar att processen med att förnya ramverket för den ekonomiska styrningen går framåt.
- LO anser att det gemensamma ekonomiska ramverket är ett viktigt inslag i den europeiska samordningen av politiken.
- LO anser att förslagen till reformering av regelverken, såväl samordningsprocessen, ramverk för hållbara offentliga finanser som korrigeringsprocessen, går i rätt riktning.
- LO instämmer i förslaget att ersätta flera delar av nuvarande process med en samlad medelfristig plan, och att detta kan koordineras med olika delar som ingår i den europeiska planeringsterminen även om dessa har olika stark förankring i fördraget.
- LO ser fördelar med att korrigeringsförfarandet får en mer flexibel och landanpassad utformning med en utgiftsbana kombinerat med reformer. Det är också bra att det anges att undantag specifikt kan göras såväl om konjunkturen blir svag som vid andra, icke påverkbara händelser, liksom att sanktionsavgiften sänks radikalt i det inledande skedet för att trappas upp om åtgärder inte vidtas.
- LO anser att ändringar i direktivet om krav på medlemsstaternas budgetramverk inte bör innebära förändringar i den svenska myndighetsstrukturen och utformning av uppföljningen av det finanspolitiska ramverket. Underlaget för medlemsstaternas finanspolitik bör kunna granskas på det sätt som varje medlemsstat (MS) valt att ha sin myndighetsstruktur, och även kunna vägas mot de prognoser som KOM gör där större avvikelser bör kunna leda till ifrågasättande.

Utveckling av LOs remissvar

Enligt LO bör den ekonomiska politikens övergripande mål vara full sysselsättning vid hög sysselsättningsgrad, hög tillväxt, låg inflation samt

jämn inkomstfördelning. En stark välfärdsstat utgör en grundpelare i vår ekonomisk-politiska målbild. Men för att välfärdsstaten ska vara långsiktigt uthållig krävs hållbara offentliga finanser och ordnade budgetprocesser.

EUs ekonomiska ramverk bör ge MS (inklusive Sverige) friheten och möjligheten att bedriva kontracyklisk stabiliserings- och välfärdspolitik. I ljuset av klimatförändringarna kommer även finanspolitiken behöva stötta nödvändiga klimatinvesteringar för att uppnå klimatmålen. Det svenska ekonomisk-politiska ramverket behöver ge finanspolitiken en än större möjligheten att bedriva aktiv stabiliseringspolitik, då vårt ensidiga beroende av penningpolitiken visat sig vara otillräckligt som konjunkturstimulator. Detta har resulterat i ett för lågt resursutnyttjande, för låg sysselsättning, en inflationstakt under målet, samtidigt som låga räntor bidragit till stigande bostadspriser och hög privat belåning.

EU-medlemskapet innebär dock att enskilda MS makroekonomiska stabilitet blir gemensamma angelägenheter, vilket nödvändiggör gemensamma regelverk och kontrollmekanismer som rör MS budgetprocesser. Behovet är störst för euroländerna men gäller även för länder som står utanför valutaunionen.

Nödvändigheten att bedriva en samordnad, gemensam EU-politik har blivit allt viktigare i en osäkrare omvärld. Men för att gemensamma åtaganden ska kunna ses som legitima inom EU-samarbetet krävs mekanismer som främjar och stimulerar MS till individuellt och gemensamt makroekonomiskt ansvarstagande. Ramverket måste innebära att åtgärder mot obalanser kan vidtas under ordnade former och utformas med inflytande av MS folkvalda. Skuldskrisen 2009–2010 är ett tydligt exempel på hur skadlig och kontraproduktiv åtstramningspolitik kan uppstå om MS ges ett för litet inflytande över utformningen av sina egna återhämtningsplaner.

I dessa hänseenden anser LO att förslaget till reformpaket är ett steg i rätt riktning och vi instämmer i stora drag med den analys över reformpaketet som görs i Finansdepartementets Faktapromemoria 2022/23:FPM91. Detta inkluderar reservationen att ge utökade befogenheter till rådgivande myndigheter i frågor som rör den nationella budgetprocessen.

Med vänlig hälsning
Landsorganisationen i Sverige

Susanna Gideonsson

Fredrik Söderqvist

Handläggare